

Het huis van God in de parochie Christus Salvator

Visie over de toekomst van onze
kerkgebouwen

Een parochie met 5 kerken: Christus Salvator

- Sinds 1 januari 2023 zijn 5 kerken onderdeel van één nieuwe parochie, Christus Salvator.

Heilige Amelberga Basiliek te Susteren

Deze kerk is een rijksmonument en sinds 2007 een basiliek. Het gebouw is in de elfde eeuw in een vroeg Romaanse, een Byzantijns geïnspireerde bouwstijl gerealiseerd. Er is tegen de kerk een crypte aangebouwd.

Er liggen onder het priesterkoor nog meerdere grafkisten, onder meer van Amelberga en Sanderbout. In deze sarcofagen werden de heiligen van Susteren begraven.

Heilige Johannes de Doper kerk te Nieuwstadt

Deze kerk is een rijksmonument en heeft zijn oorsprong in de middeleeuwen. De kerk is in de loop der tijden diverse keren aangepast. De uit mergelsteen opgetrokken kerk is qua bouw grotendeels romaans met later aangebouwde gotische delen.

De kerk van St. Johannes de Doper is rijkelijk voorzien van glas in lood ramen.

Maria Onbevlekt Ontvangen kerk te Mariaveld

Ook deze kerk is een rijksmonument. De kerk die in opdracht van de lazaristen in 1918 werd gebouwd, is toegewijd aan O.L. Vrouw Onbevleete Ontvangenis.

Het gekroonde Genadebeeld van O.L. Vrouw van de Wonderdadige Medaille staat in de Mariakapel, links van de hoofdingang, en is de beschermvrouwe van het Bisdom Roermond.

De Nederlandse Bisschoppen hebben Mariaveld in 1959 als officiële zetel van de Vereniging van de Wonderdadige Medaille aangewezen.

Heilige Jacobus de Meerdere kerk te Roosteren

De vierde kerk met de status van rijksmonument staat in Roosteren. Reeds in de 13e eeuw was er een kerk, in het huidige buurtschap Oud Roosteren. Deze werd in 1843 vervangen door een waterstaatskerk.

In de toren hangt een klok uit 1529. Ook is er een kleinere klok uit 1478. Het kerkmeubilair omvat een hardstenen doopvont uit ongeveer 1200, twee 18e eeuwse herenbanken en een biechtstoel uit 1758.

Heilige Stephanus kerk te Dieteren

Deze kerk is de enige kerk in onze parochie die geen rijksmonument is. In Dieteren moet in lang vervlogen tijden een kapel hebben gestaan waarvan dit waarschijnlijk een overblijfsel is.

In 1940 werd de nieuwe St. Stephanuskerk plechtig geconsacreerd door Mgr. J.H.G. Lemmens, bisschop van Roermond. In 1957 werd de torenspits herbouwd. In 1994 werden de huidige gebrandschilderde panelen in de ramen gezet.

Opdracht Bisdome: maak een kerkenvisie

Omdat:

- De geloofsgemeenschap verandert.
- Het aantal kerkgebouwen in overeenstemming moet zijn met de geloofsgemeenschap die we op dit moment en in de toekomst zijn.
- We meer en te grote kerken hebben dan we feitelijk nodig hebben (gelet op het aantal kerkgangers).
- We kerkgebouwen niet in stand willen houden omwille van hun museale karakter, maar plekken creëren waar mensen God en elkaar kunnen ontmoeten.

Het kerkbestuur werd verzocht **vóór 1 augustus 2024** een volledige pastorale visie en een functiebeschrijving voor de komende 5, 10 en 20 jaar op te stellen.

De parochianen werden uitgenodigd mee te denken hoe de geloofsbeleving binnen de parochiegemeenschap steeds opnieuw gestalte gegeven kan worden en welke rol zij hierin voor de betreffende kerkgebouwen zien.

Grof stappenplan

- Vandaag en morgen verandert er niets.
- Over 20 jaar denken we mogelijk nog 2 kerken open te hebben, in Nieuwstadt en één in Susteren.
- In het pad ernaar toe gaan we kijken wat te doen met de andere 3 kerken met bijbehorende terreinen, waarbij uitgangspunt is geen volledige sluiting, mensen moeten elkaar kunnen ontmoeten.
- Op korte termijn is een visie over de kerk in Roosteren noodzakelijk in verband met de slechte staat van het dak.
- Bij andere bestemmingen is behoud van een gebedsruimte/kapel een uitgangspunt.
- Maar in de studie naar mogelijke herbestemmingen nemen we alle 5 de kerken onder de loep.

Heilige Amelberga Basiliek, Susteren (1)

NU

- Algemene dorpskerk
- 1x/week door de week dienst
- 1x/week weekenddienst
- Tevens Basiliek met aparte missen

Over 5 jaar

- Gezien de financiële middelen zelfde als nu
- Behoud eredienstfunctie
- Verdere uitbouw van museale functie/
- Bezinningstoerisme

Heilige Amelberga Basiliek, Susteren (2)

Over 10 jaar

- Museumfunctie
- In principe één kerk in Susteren open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers
- Indien nodig is herbestemming in gang gezet met een aparte gebedsruimte

Over 20 jaar

- Museumfunctie
- In principe één kerk in Susteren open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers
- Indien nodig is herbestemming in gang gezet/gerealiseerd met een aparte gebedsruimte

Heilige Johannes de Doper kerk, Nieuwstadt (1)

Nu

- Algemene dorpskerk
- 1x/week door de week dienst
- 1x/week weekenddienst

Over 5 jaar

Gezien de financiële middelen
zelfde als nu

Heilige Johannes de Doper kerk, Nieuwstadt (2)

Over 10 jaar

- In principe deze kerk open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers

Over 20 jaar

- In principe deze kerk open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers
- Indien nodig is herbestemming in gang gezet/gerealiseerd met een aparte gebedsruimte

Maria Onbevlekt Ontvangen kerk, Mariaveld (1)

Nu

- Algemene dorpskerk
- 1x/week door de week dienst
- 1x/week weekenddienst
- Maandag Marianoveen

Over 5 jaar

- Gezien de financiële middelen zelfde als nu

Maria Onbevlekt Ontvangen kerk, Mariaveld (2)

Over 10 jaar

- In principe één kerk in Susteren open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers
- Indien nodig is herbestemming in gang gezet met een aparte gebedsruimte
- Mariakapel behouden

Over 20 jaar

- In principe één kerk in Susteren open houden als parochiekerk
- Omvang functie is afhankelijk van kerkgangers
- Indien nodig is herbestemming in gang gezet/gerealiseerd met een aparte gebedsruimte
- Mariakapel behouden

Heilige Jacobus de Meerdere kerk Roosteren (1)

Nu

- Algemene dorpskerk
- 1x/week door de week dienst
- 1x/week weekenddienst

Over 5 jaar

- Gezien de financiële middelen zelfde als nu
- Onderzoek herbestemming prioriteit in verband met hoge kosten dak, besluitvorming herbestemming binnen 5 jaar

Heilige Jacobus de Meerdere kerk, Roosteren (2)

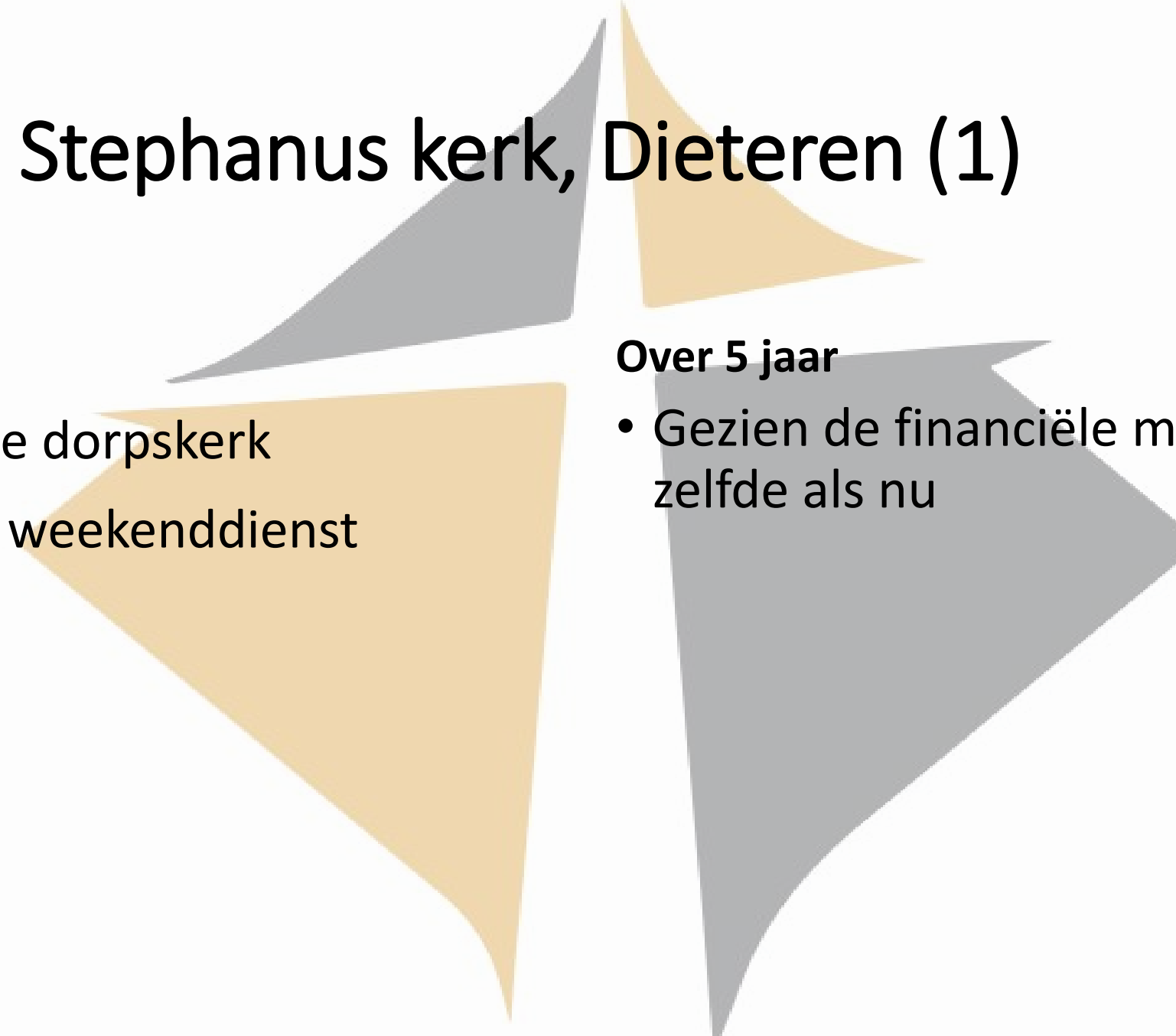
Over 10 jaar

- Herbestemming is gerealiseerd met een aparte gebedsruimte

Over 20 jaar

- Herbestemming is gerealiseerd met aparte gebedsruimte

Heilige Stephanus kerk, Dieteren (1)

Nu

- Algemene dorpskerk
- 1x/week weekenddienst

Over 5 jaar

- Gezien de financiële middelen zelfde als nu

Heilige Stephanus kerk, Dieteren (2)

Over 10 jaar

- Indien nodig is herbestemming in gang gezet met een aparte gebedsruimte

Over 20 jaar

- Herbestemming is gerealiseerd met aparte gebedsruimte

Pastorale visie kerkgebouwen (1)

- Mede gelet op de financiële situatie van de parochie is het sluiten van een of meerdere kerken op korte termijn geen noodzaak.
- Daarom willen we de komende jaren gebruiken om een onderzoek te doen naar mogelijke herbestemming van de kerken met eventuele omliggende terreinen binnen onze parochie. Speciaal aandachtspunt voor het onderzoek is naast de herbestemming van de gebouwen, ook de eventuele herinrichting van de kerkhoven indien deze bij de kerk gelegen zijn.

Pastorale visie kerkgebouwen (2)

- Het kerkbestuur acht het verstandig om zo snel mogelijk te onderzoeken of de monumentale kerk van Roosteren een passende herbestemming kan krijgen. Het dak is heel slecht en de verwachting is dat dit circa 700.000 euro gaat kosten. De vraag rijst of, gezien het aantal kerkgangers en vrijwilligers in dit kerkdorp, dit geld niet anders kan worden besteed.

Pastorale visie kerkgebouwen (3)

- Op de lange termijn, 20 jaar, verwachten we dat hooguit 2 van de 5 kerken nog min of meer als volwaardige kerk dienst zullen doen. Dit zullen naar verwachting de kerk in Nieuwstadt en een kerk in Susteren zijn. Echter, 20 jaar is een lange periode met veel onzekerheden. Vandaar dat we eerder genoemd onderzoek naar herbestemming niet alleen willen uitvoeren voor de kerk van Roosteren, maar voor alle kerken.
- In Nieuwstadt dient hierbij niet alleen rekening te worden gehouden met het kerkhof, maar ook met het huidige gemeenschapshuis tegenover de kerk. Dit gemeenschapshuis, waarvan naast het huiskamerproject diverse verenigingen gebruik maken, is eigendom van de kerk en zou bij een herbestemming betrokken kunnen worden.

Pastorale visie kerkgebouwen (4)

- In Susteren dient 't Stift in de overwegingen te worden meegenomen. Het huiskamerproject dat gebruik maakt van 't Stift zal naar verwachting na 2026 worden beëindigd, maar wat blijft is de museumfunctie (die steeds meer vorm en belangstelling krijgt), het onderbrengen van pastorale taken, het parochiekantoor en het archief. Ook hier zal een verantwoorde oplossing voor moeten worden gevonden.
- Verder dient er in Mariaveld rekening te worden gehouden met de Mariakapel die zich in de kerk bevindt. Deze kapel die een bescheiden bedevaart functie heeft, is eigendom van het Bisdome.

Overleg met parochianen (1)

- In alle 5 de kerkdorpen is een informatieavond gehouden voor de parochianen.
- Tijdens deze informatieavonden is de kerkenvisie gepresenteerd en toegelicht en is bovendien van gedachten gewisseld over wat de parochianen belangrijk vinden om te behouden.
- De parochianen vinden belangrijk dat in elk kerkdorp een gebedsruimte blijft bestaan waar de gelegenheid is om een kaarsje op te steken en men zich kan bezinnen en andere gelovigen kan ontmoeten. Aandachtspunten hierbij zijn de sfeer van deze ruimte en de openstelling van de ruimte.

Overleg met parochianen (2)

- Parochianen vragen zich af of er inkomsten kunnen worden gegenereerd met de braakliggende terreinen en pastorieën die eigendom zijn van de kerk. Eventuele woningbouw en verhuur van deze woningen zou inkomsten kunnen genereren. Hierbij denken parochianen bijvoorbeeld aan betaalbare woningen met zorgvoorzieningen voor met name ouderen.
- De dienstbaarheid ten aanzien van de minderbedeelden in de parochie zal verder worden opgepakt door bijvoorbeeld het inzamelen van artikelen voor de voedselbank.

Overleg met parochianen (3)

- Men vindt primair belang aan de missionaire taken. Vanuit het kerkbestuur wordt toegelicht dat deze missionaire taken volop in de aandacht staan. Zo is er deze zomer een Jongeren Gespreksgroep opgestart. Verder zullen er gezinsmissen plaatsvinden waarbij na de dienst catechese wordt verzorgd voor ouders, communicanten en vormelingen. Tevens is er een begin gemaakt met zogenaamde vormingsavonden. Inmiddels is er een avond verzorgd over het “Lam Gods” van de gebroeders Van Eyck en volgt later in het jaar een avond over de Wonderdadige Medaille.
- Tot slot spreken parochianen hun hoop uit dat de omvang en de ernst van de dreigingen in onze huidige wereld zouden kunnen leiden tot een versterkte geloofsbeleving en toename van het kerkbezoek.

Oriënterend gesprek met de gemeente Echt-Susteren (1)

- Op 3 juli 2024 heeft een oriënterend gesprek plaatsgevonden tussen de gemeente Echt-Susteren en het kerkenbestuur van de parochie Christus Salvator.
- Doel van het gesprek was het gezamenlijk bezien welke mogelijke betekenisvolle functie elk van de vijf individuele kerken binnen de parochie zou kunnen vervullen mochten kerken op termijn aan de eredienst worden onttrokken.
- Meer concreet is gesproken over de kerk in Roosteren waarbij de hoogste urgentie ligt. Het plafond zal op korte termijn moeten worden gerepareerd. De kosten worden door het benaderde architectenbureau geschat op € 150.000. Verder dienen op langere termijn de leien te worden vervangen. De kosten hiervoor worden geschat op meer dan een half miljoen euro. Een nieuwe bestemming in combinatie met specifieke woningbouw zou overwogen kunnen worden.

Oriënterend gesprek met de gemeente Echt-Susteren (2)

- In Dieteren is de situatie iets anders. Hier staat de enige kerk die geen monumentale status heeft terwijl rondom de kerk en de kapelanie voldoende ruimte is om aan woningbouw te denken.
- Uit het gesprek lijkt vooralsnog woningbouw in combinatie met een herbestemming van beide eventueel te sluiten kerken de voorkeur te hebben.
- Wat betreft de andere kerken dient de gedachtenvorming zich nog verder te concretiseren. De volgende stap is dan ook dat het kerkbestuur haar visie verder ontwikkelt.

Afsluiting

- De visie is inmiddels ingediend bij het Bisdom.
- Er is nog geen reactie ontvangen.

Vervolgplanning (onder voorbehoud)

- In overleg met het Bisdom zal gekeken worden hoe nu verder.
- De mogelijke herbestemmingen worden in beeld gebracht.
- Daarna worden de parochianen weer geïnformeerd.
- Mogelijk dat dit in meerdere fasen gebeurt.
- Daarna zal het definitieve rapport met advies van het kerkbestuur aan het Bisdom worden voorgelegd